

การประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1*
THE EVALUATION OF THE HEALTH PROMOTING SCHOOL PROJECT OF
RAJAPRAJANUKROH SCHOOL 5, NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

จันสุดา จันทรังษี

Junsuda Jantarungsri

อรรครา ธรรมาริกุล

Akara Dhammatikul

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: 6355701053@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงประเมินนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบของโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยประยุกต์ใช้ CIPPI Model กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง รวม 253 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ด้านบริบท และด้านปัจจัยนำเข้า ตามลำดับ ดังนี้

1. ด้านบริบท พบว่า ระยะเวลาดำเนินการมีความเหมาะสม สามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่บรรลุเป้าหมายได้จริง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ การดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายของโครงการมีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

* Received 6 November 2022; Revised 22 September 2023; Accepted 22 September 2023

2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า การใช้ทรัพยากรที่ได้รับการสนับสนุนจากหลายภาคส่วน เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตรงตามวัตถุประสงค์และคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และโรงเรียนมีระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกันระหว่าง ภาควิชาครีเอทีฟ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3. ด้านกระบวนการ พบว่า ขั้นตอนการวางแผน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และขั้นตอนการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

4. ด้านผลผลิต พบว่า นักเรียนได้รับการบริการอาหารกลางวันอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการทุกขั้นตอน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

5. ด้านผลกระทบ พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีสุขภาพจิตดี ร่าเริงแจ่มใส มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และนักเรียนสามารถตัดสินใจ เลือกวิธีการปฏิบัติได้ทุกครั้งเมื่อถูกชักชวน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

คำสำคัญ: ประเมินโครงการ, โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5

ABSTRACT

This evaluation research aimed to assess the context, input, process, output, and impact of the health promotion school project of Ratchaprachanukroh School 5 under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office Area 1. The research employed the evaluation model of the CIPP. The sample group comprised the school administrators, teachers, students, and parents, 253 people in total. The research instrument was an opinion questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, standard deviation, and content analysis.

The research showed that:

The overall result was at the highest level. When considering each aspect, the process had the highest average, followed by the output, the impact, the context, and the input, respectively, as follows:

1. Context: The operating time was appropriate and could have led to the practice that actually achieves the goal with the highest average. The operation to achieve the project goals was appropriate and consistent with the needs of students, teachers, parents, and the community, with the lowest average.

2. Inputs: The use of resources was supported by many sectors to drive operations to meet the objectives and be worthwhile, with the highest average. A School having a database system that linked between network partners had the lowest average.

3. Process: The planning process had the highest average. The process of bringing the evaluation results to improve and develop had the lowest average.

4. Product: Students receiving adequate lunch services had the highest average. The school providing opportunities for the community to participate in the project at every step had the lowest average.

5. Impact: The item that Students participating in the project with having good mental health and being cheerful had the highest average. Students' ability to decide and choose how to refuse every time they are persuaded had the lowest average.

Keywords: Project assessment, Health promotion school project, Ratchaprachanukroh School 5

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน โดยเฉพาะด้านโครงสร้างและระบบทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาโดยมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) เป็นแม่บทในการจัดการศึกษา เปิดกว้างให้กับทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แห่งชาติ ให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ “ดี เก่ง และมีความสุข” การปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา คือ การสร้างให้ผู้เรียนเป็น คนดี เก่ง และมีความสุข ซึ่งสุขภาพกับการศึกษาเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการควบคู่กันไป เพื่อให้การประสานเอื้ออำนวยประโยชน์และเกื้อกูลซึ่งกันและกันในทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และที่มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อกลุ่มเด็กนักเรียน (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2548)

โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (Health Promotion School) เป็นแนวคิดหนึ่งในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพ เกิดจากข้อเสนอแนะของคณะผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมสุขภาพและสุขศึกษา องค์การอนามัยโลก ที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน เพื่อตอบสนองต่อการป้องกันปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชน และต้องการพัฒนาสุขภาพอนามัยของเด็กควบคู่กับการศึกษา นอกจากนี้กระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้มีโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพครอบคลุมทุกโรงเรียน และยังได้จัดทำเกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เพื่อใช้ประเมินรับรองเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ตั้งแต่ปี 2546 ให้ครอบคลุมทุกโรงเรียนทั่วประเทศ โรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไข หรือถ้าโรงเรียนใดไม่ส่งเข้าร่วมการประเมินถือว่าโรงเรียนนั้นไม่ตอบสนองตามนโยบาย ผู้บริหารต้องรีบดำเนินการพัฒนาให้เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพตาม

เกณฑ์มาตรฐาน โดยแจ้งความจำนงค์ไปยังต้นสังกัดในระดับเขตจังหวัด หลังจากนั้นสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจะประสานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบโรงเรียนพร้อมทั้งประชุมชี้แจงผู้ที่เกี่ยวข้อง แล้วให้ดำเนินการประเมินตนเองโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานตามที่กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขกำหนด เพื่อค้นหาสิ่งที่ยังไม่ได้ดำเนินการ หลังจากนั้นโรงเรียนต้องพัฒนาให้เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน เมื่อโรงเรียนดำเนินการได้ครอบคลุมครบทั้ง 10 องค์ประกอบ ต้องมีการทบทวน ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง จนพบว่าองค์ประกอบผ่านตามเกณฑ์มาตรฐาน การประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพทุกองค์ประกอบ จึงขอรับการประเมินได้ โดยโรงเรียนที่ผ่านการรับรองมี 3 ระดับ ได้แก่ ระดับทอง ระดับเงิน และระดับทองแดง (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2548)

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสภาพโดยรอบโรงเรียนเป็นชุมชนแออัด ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ด้านสุขภาพอนามัยและการเรียนดีเท่าที่ควร ทำให้เกิดปัญหาตามมา ได้แก่ ปัญหาการขาดเรียน ปัญหาการหนีเรียน ปัญหาการมีพฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับเพศ ปัญหาการสูบบุหรี่ ปัญหาการพนันฟุตบอล ปัญหาการติดเกม ฯลฯ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำหรือไม่ผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผล เพื่อเป็นการเฝ้าระวังปัญหา ผู้ประเมินโครงการในฐานะหัวหน้างานอนามัยโรงเรียน มีหน้าที่รับผิดชอบและให้การดูแลสุขภาพนักเรียนโดยตรง เห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นกับนักเรียน จึงคิดหาแนวทางการจัดโครงการที่นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยได้ศึกษาแนวความคิด รูปแบบ และผลการคิดวิเคราะห์จากงานวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ พบว่า โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเป็นโครงการที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพนักเรียนได้อย่างดี ยิ่ง เพื่อให้โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาสุขภาพ ควบคู่ไปกับการเรียน ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ได้กำหนดคุณลักษณะของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพไว้ว่า เป็นโรงเรียนที่มีขีดความสามารถที่แข็งแกร่ง มั่นคง ที่จะเป็สถานที่ที่มีสุขอนามัยที่ดี เพื่อการอาศัยศึกษาเรียนรู้และทำงาน โดยโรงเรียนเป็นศูนย์กลางสร้างความเข้าใจส่งเสริมชุมชน ผู้ปกครอง และบุคลากรในโรงเรียน ร่วมกับหน่วยงานและองค์กรในท้องถิ่น ส่งเสริมการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตของครอบครัว และชุมชนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการสาธารณสุขของกรมอนามัยด้านโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (Health Promotion School)

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ประเมินโครงการได้ศึกษาค้นคว้า หลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูล และกำหนดรูปแบบการประเมินโครงการให้สอดคล้องตามหลักการของกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการประเมินตามรูปแบบ CIPPI Model ซึ่งผลการประเมินโครงการครั้งนี้ส่งผลให้ผู้บริหารทราบถึงผลการดำเนินโครงการ สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการพิจารณาตัดสินใจ ปรับปรุง พัฒนาและ

ดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามเป้าหมายและผลที่คาดหวัง ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เพื่อการรับรองเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเหรียญทอง และประเมินผลกระทบทางสุขภาพของนักเรียนหลังสิ้นสุดโครงการว่ามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ ดี เก่ง และมีความสุขหรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การประเมินโครงการครั้งนี้โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPI Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam D.L .2007) เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สำคัญ 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบริบท (Context Evaluation) ประเมินเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และสภาพแวดล้อม ของโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ประเมินเกี่ยวกับความเหมาะสมของงบประมาณ สมรรถนะของบุคลากร และความพร้อมของทรัพยากรในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ประเมินเกี่ยวกับขั้นตอนในการดำเนินงาน กระบวนการบริหารจัดการ และเวลาในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
4. ด้านผลลัพธ์ (Product Evaluation) ประเมินเกี่ยวกับผลจากการดำเนินงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
5. ด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) ประเมินเกี่ยวกับผลกระทบทั้งในเชิงบวก และเชิงลบอันสืบเนื่องมาจากการดำเนินงานในโครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินโครงการในครั้งนี้ดำเนินการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยประยุกต์ใช้แบบจำลอง CIPPI Model ซึ่งแบ่งการประเมินออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ เก็บรวบรวมข้อมูลด้านบริบท และด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ โดยใช้แบบสอบถามฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ประเมินใน 2 ส่วน คือ

1.1 เก็บรวบรวมข้อมูลด้านบริบท โดยสอบถามผู้บริหารและครู เก็บข้อมูลด้านความต้องการจำเป็นของโครงการ ด้านความเหมาะสมของโครงการ ด้านความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ และด้านความเป็นไปได้ของโครงการ

1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า โดยสอบถามครู ตามตัวชี้วัดความเหมาะสมด้านบุคลากรในการดำเนินงาน ความเหมาะสม/เพียงพอด้านงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์และวัสดุสารสนเทศ และความเหมาะสมด้านอาคารสถานที่

ระยะที่ 2 ระหว่างการดำเนินโครงการ ประเมินด้านกระบวนการของโครงการ โดยใช้แบบสอบถาม ฉบับที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลด้านกระบวนการ โดยสอบถามครู เก็บข้อมูล ตามตัวชี้วัดความเหมาะสมด้านการวางแผนโครงการ และด้านการดำเนินงานโครงการ ด้านการประเมิน สรุป และรายงานผล

ระยะที่ 3 หลังสิ้นสุดโครงการ เก็บรวบรวมข้อมูลด้านผลผลิตและผลกระทบของโครงการ โดยใช้แบบสอบถาม ฉบับที่ 4 สอบถามความคิดเห็นของครู นักเรียนและผู้ปกครอง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ผู้ประเมินกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างถึงใน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) โดยใช้การสุ่มแบบง่าย ได้แก่ นักเรียน ครู และผู้ปกครอง โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 253 คน ในปีการศึกษา 2564

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสอบถามด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) และด้านกระบวนการ (Process)

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับครู สอบถามด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) ด้านผลกระทบ (Impact)

ฉบับที่ 3 แบบสอบถาม สำหรับนักเรียนสอบถามด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product)

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง สอบถามด้านผลผลิต(Product) ด้านผลกระทบ (Impact)

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นกับเกณฑ์การประเมิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกในภาพรวมและเป็นรายด้าน ตามรูปแบบการประเมินแบบซีบีพี (CIPP Model) ของสต๊ฟเฟิลบีม (Stufflebeam D.L .2007) ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับผลการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ในปีการศึกษา 2564 (N=253)

รายการ	ความคิดเห็น		แปลผล	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านบริบท (Context)	4.51	0.63	มากที่สุด	4
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	4.43	0.69	มาก	5
ด้านกระบวนการ (Process)	4.56	0.59	มากที่สุด	1
ด้านผลลัพธ์ (Product)	4.55	0.63	มากที่สุด	2
ด้านผลกระทบ (Impact)	4.52	0.66	มากที่สุด	3
รวม	4.51	0.64	มากที่สุด	

ผลการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินโครงการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีผลการประเมินด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านปัจจัยนำเข้า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านบริบท (Context) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นวิธีการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านกระบวนการ (Process) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นการวางแผนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านผลลัพธ์ (Product) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นนักเรียนได้รับการบริการอาหารกลางวันอย่างเพียงพอ มีคุณภาพมีคุณค่าตามหลักโภชนาการและได้ดื่มนมทุกวัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านผลกระทบ (Impact) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประเด็นนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมสุขภาพมีสุขภาพจิตดี มีนิสัยร่าเริงแจ่มใสและมองโลกในแง่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 2 ผลการประเมินสุขภาพนักเรียน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2564 พบว่า โดยรวมนักเรียนมีสุขภาพปกติดี คิดเป็นร้อยละ 94.12 เมื่อพิจารณาผลการประเมินรายด้านพบว่า ผลการประเมินด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรคหรือความผิดปกติของร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 96.64 รองลงมาคือ ด้านความสะอาดของร่างกายและเสื้อผ้า คิดเป็นร้อยละ 94.12 และพฤติกรรมบริโภคอาหารคิดเป็นร้อยละ 91.60 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นด้านข้อเสนอแนะที่มีต่อแนวทางการพัฒนาโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ จากคำถามปลายเปิด นำเสนอผลเป็นแบบความเรียง แยกเป็น 4 ด้าน ได้ดังนี้

ด้านบริบท (Context) ผู้ตอบแบบประเมินโครงการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า โครงการนี้เป็นโครงการที่ดี แต่ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนหน่วยงานภายนอกได้ทราบเกี่ยวกับนโยบายและกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ผู้ตอบแบบประเมินโครงการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า โรงเรียนควรแสดงจุดเด่นในการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้เอื้อต่อการพัฒนาสุขภาพของนักเรียน หากแต่โรงเรียนยังมีอุปกรณ์กีฬาและสถานที่ในการออกกำลังกายให้นักเรียนยังไม่เพียงพอ

ด้านกระบวนการ (Process) ผู้ตอบแบบประเมินโครงการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า โรงเรียนควรมีการรณรงค์ไม่ให้มีการดื่มแอลกอฮอล์และสูบบุหรี่ในโรงเรียนอย่างเข้มแข็ง จัดอาหารกลางวันที่ถูกหลักโภชนาการตามธงโภชนาการให้นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนควรจัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาเด็ก อ้วน ผอม โดยใช้วิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับแต่ละประเด็น และโรงเรียนควรเชิญวิทยากรจากภายนอก เช่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลมาให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยและโรคติดต่อต่าง ๆ แก่นักเรียนทุกภาคเรียนอย่างต่อเนื่อง

ด้านผลลัพธ์ (Product) ผู้ตอบแบบประเมิน โครงการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า ควรมีโครงการที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพดีเพิ่มขึ้น ตลอดจนควรเปิดโอกาส ส่งเสริมให้ครูได้มีการพัฒนาความรู้และทักษะในการกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพเพิ่มขึ้นอย่างเป็นระบบ

ด้านผลกระทบ (Impact) ผู้ตอบแบบประเมิน โครงการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า โรงเรียนควรรวบรวมสารสนเทศเพื่อจัดทำฐานข้อมูลการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในรูปแบบออนไลน์ ซึ่งจะเป็พื้นฐานข้อมูลที่สามารถใช้เชื่อมโยงร่วมกันระหว่างโรงเรียนและภาคีเครือข่ายร่วมจัดการศึกษาให้สามารถแชร์ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันร่วมกันได้อย่างรวดเร็ว

อภิปรายผล

โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2564 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านบริบท (Context) จากผลการประเมิน พบว่า ประเด็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องมาจากโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2564 ได้ให้ความสำคัญในการกำหนด ออกแบบ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการให้มีความสอดคล้องตามหน่วยงานต้นสังกัดเป็นอย่างมาก เพื่อที่มุ่งเน้นในการพัฒนาสุขภาพของนักเรียน โดยมีการจัดทำโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพและประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพให้กับครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนทราบ ทำให้เกิดเป็นความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทนงศักดิ์ โพธิ์เกตุ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพพระดบัเพชร โรงเรียนบ้านดอนแยงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้าด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตของโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพพระดบัเพชร โรงเรียนบ้านดอนแยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยใช้ CIPP Model กลุ่มเป้าหมายได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน นักการเมืองท้องถิ่น เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้ปกครอง และนักเรียนปีการศึกษา 2561 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบประเมินค่า 5 ระดับและสถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการการวิจัย พบว่า 1) ด้านสภาวะแวดล้อม โดยรวมและรายด้านมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ได้แก่ ด้านความต้องการจำเป็น ด้านความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และด้านความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ 2) ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านงบประมาณ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3) ด้านกระบวนการ โดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์

การประเมินที่กำหนด ได้แก่ ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Act) ด้านการวางแผน (Plan) ด้านการดำเนินงาน (Do) และด้านการตรวจสอบติดตาม (Check) และ 4) ด้านผลผลิตโดยรวมมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด (ทงศ์ศักดิ์ โพธิ์เกตุ, 2561) และสอดคล้องกับ อิศารัตน์ รัฐวิเศษ ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการนำนโยบายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ระดับของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการนำนโยบายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียน ระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครปฐม พบว่า ทุกปัจจัยอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำนโยบายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครปฐม พบว่า ภาวะผู้นำ การจูงใจ การมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม การติดต่อสื่อสารในองค์กรและขนาดของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการนำนโยบายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนที่ตั้งของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีสุขภาพดีขึ้น เกิดความร่วมมือและความพึงพอใจของชุมชน (อิสารัตน์ รัฐวิเศษ, 2550)

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) จากผลการประเมิน โครงการพบว่า โรงเรียนมีการสรุปผลการสำรวจสิ่งแวดล้อมและร่วมวางแผนกับชุมชนในการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังนี้ อาจเป็นผลสืบเนื่องจากการที่โรงเรียนได้กำหนดให้การส่งเสริมสุขภาพ เป็นนโยบายหลักอย่างหนึ่งในการบริหารงานของโรงเรียน ส่งผลทำให้บุคลากรของโรงเรียน และชุมชนตระหนักถึงความสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขที่ได้ระบุไว้ว่าโรงเรียนได้รับประโยชน์จากผู้ปกครอง องค์กรที่มีส่วนร่วมระดมความคิด ระดมทรัพยากร ร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนา โดยเฉพาะการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขและกรมอนามัย) ได้กล่าวว่าการจัดการควบคุมดูแล ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะเอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพกาย จิตและสังคม รวมถึงการป้องกันโรคที่อาจเกิดขึ้น ทั้งต่อนักเรียน ครูและบุคลากรในโรงเรียน (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2548) ซึ่งสอดคล้องกับ Green & Krueter ที่กล่าวว่า การส่งเสริมสุขภาพหมายถึงผลรวมของการสนับสนุนทางด้านการศึกษาและสิ่งแวดล้อมเพื่อก่อให้เกิดผลต่อการปฏิบัติและสภาพการดำรงชีวิตที่นำไปสู่การมีสุขภาพที่ดีได้ (Green, L.W., Krueter , M.W., 2005)

ด้านกระบวนการ (Process) จากผลการประเมินโครงการ พบว่า โรงเรียนมีการรณรงค์ให้ไม่มีการดื่มแอลกอฮอล์และสูบบุหรี่ในโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและโรงเรียนมีการปรับปรุงและ พัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อการพัฒนาสุขภาพอนามัยของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคน หรือพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่จำเป็นต้องคำนึงถึง สุขภาพอนามัยควบคู่กันไปกับการศึกษา ดังที่ กรมอนามัย ได้

ศึกษาความสัมพันธ์ของ สุขภาพกับการศึกษา พบว่า การมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดีแล้วทำให้ สังคมเจริญเติบโต โดยเฉพาะ เด็กและพร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพดีในอนาคต มีความ รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ได้ดีกว่า โดยเฉพาะความรับผิดชอบ กรณีไม่ขาดเรียน เป็นคนมี คุณภาพเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศ (กรมอนามัย กระทรวง สาธารณสุข, 2548) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ อธิมติชัยกุล ที่ได้ศึกษา การ ประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร การวิจัย ประเมินผลครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของ สถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้าน ผลผลิต 2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริม สุขภาพของสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้มีส่วน เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาในสังกัด กรุงเทพมหานคร ที่มีผลการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองปีการศึกษา 2559 กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงและการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 322 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนี ความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จึงได้นำแนวทาง ในการดำเนินการดังกล่าวมาพัฒนาโรงเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA (วิไลวรรณ อธิมติชัย กุล, 2559) สอดคล้องกับ มีนา โอราวัฒน์ แนวทางการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดย ยึดหลักของวงจรคุณภาพ (Quality circle) เป็นแนวทางบริหารงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ดังนี้ 1) จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพ ร่วมกันกำหนดนโยบายการส่งเสริมสุขภาพของ โรงเรียน จัดทำแผนงานหรือโครงการ และนำนโยบายสู่การปฏิบัติ 2) มีการปฏิบัติตาม แผนงาน/ โครงการที่กำหนด มีการประเมินตนเอง โดยยึดหลักเกณฑ์มาตรฐานการประเมิน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 3) มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานอย่าง ต่อเนื่อง 4) สรุปผลการตรวจสอบและนำผลไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพต่อไป (มีนา โอราวัฒน์, 2554) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จง ใจ จิงตระกูล ได้ทำการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ซึ่งภาพรวมอยู่ในระดับมาก (จงใจ จิงตระกูล, 2550) และ อนงค์ มูลบุญ ที่ได้ทำการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนบ้านบ่อน้ำมัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ซึ่งพบว่า โครงการโรงเรียนส่งเสริม สุขภาพโรงเรียนบ้านบ่อน้ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลการประเมินด้านผลผลิตมีค่าเฉลี่ย

สูงสุด รองลงมาคือ ด้านกระบวนการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านปัจจัยนำเข้า รองลงมาคือ ด้านสภาพแวดล้อม ตามลำดับ ผลการประเมินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลความรู้และทักษะของครูในการจัดกิจกรรมโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะครูเห็นความสำคัญและมีการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน บริเวณโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพของนักเรียนและครูมีความรู้ด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัยตามลำดับ และผลการประเมินสุขภาพนักเรียนหลังจากดำเนินโครงการพบว่า โดยรวมนักเรียนมีสุขภาพปกติดี ร้อยละ 95.18 (อนงค์ มูลบุญ, 2557)

ด้านผลลัพธ์ (Product) จากการประเมินโครงการ พบว่า ไม่มีการดื่มแอลกอฮอล์ และ สูบบุหรี่ในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมาคือ ไม่มีการจำหน่ายอาหารที่ไม่มีประโยชน์หรือ ผลเสียต่อสุขภาพ เช่น น้ำอัดลม ลูกอม อาหารขบเคี้ยวในโรงเรียน และจากการประเมินสุขภาพ ของนักเรียนด้านความสะอาดของร่างกายและเสื้อผ้าด้านโรคและความผิดปกติของร่างกาย ด้านพฤติกรรมกรรมการบริโภค และสมรรถภาพทางกายของนักเรียนพบว่า มีสุขภาพปกติดีทุกด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการที่โรงเรียนมีนโยบายด้านการส่งเสริมสุขภาพนักเรียนที่ชัดเจนและปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรมโดยดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ 8 กิจกรรมได้แก่ 1) กิจกรรมพัฒนา สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ 2) กิจกรรมพัฒนาอนามัยในโรงเรียน 3) การจัดการเรียนรู้ สุขศึกษาเพื่อส่งเสริมสุขภาพนักเรียน 4) ส่งเสริมโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย 5) ส่งเสริมการออกกำลังกาย 6) กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน 7) กิจกรรมส่งเสริมให้คำปรึกษานักเรียน 8) กิจกรรมฝึกสวนครัวปลอดสารพิษ ซึ่งครอบคลุมเกณฑ์การประเมินโรงเรียนส่งเสริม สุขภาพส่งผลให้นักเรียนเป็นผู้มีสุขภาพดี ทำให้เป็นคนมีคุณภาพ สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึงความสำคัญของสุขภาพไว้ว่า การมีสุขภาพที่เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประการแรกของคนไทยที่รัฐบาลได้กำหนดไว้เป็นนโยบายและมาตรการในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถยืนหยัดอย่างไทยในประชาคมโลกทั้งปัจจุบันและอนาคต และจากผลการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลความรู้และทักษะของครูในการจัดกิจกรรมโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2564 พบว่า ครูเห็นความสำคัญและมีการพัฒนา สิ่งแวดล้อมของห้องเรียน บริเวณโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพของนักเรียน และครูมีความรู้ด้าน โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่โรงเรียนมี นโยบายโครงการส่งเสริมสุขภาพส่งเสริมสุขภาพที่ชัดเจน มีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลของโครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพให้แก่บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน ทราบเกี่ยวกับนโยบายกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ ทำให้ครูมีความรู้และความสามารถในการ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมอนามัยแก่นักเรียนและเกิดความร่วมมือกัน ในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ศรีธาดุ เพียรภูเขหา ที่ได้ทำการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ซึ่งพบว่า ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ประธานกรรมการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ผู้ปกครองและนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านบริบท ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ส่วนด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับปานกลาง และแนวทางการยกระดับการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่สำคัญ คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ควรมีการแสวงหางบประมาณและวัสดุอุปกรณ์เพื่อการดำเนินงานเพิ่มขึ้นศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ (ศรีธาดุ เพียรภูเขหา, 2557)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านสภาพแวดล้อม โรงเรียนควรจัดโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ
2. ด้านปัจจัยนำเข้า โรงเรียนควรสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเพื่อร่วมกันพัฒนาแนวทางการยกระดับโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสู่ระดับเพชรต่อไป
3. ด้านกระบวนการ โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการให้แก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
4. ด้านผลผลิต โรงเรียนควรมีการตรวจสอบน้ำหนัก ส่วนสูงของนักเรียน อย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการประเมินกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ
2. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมตามโครงการ ส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2548). แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ. นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จงใจ จิงตระกูล. (2550). การประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

- ทงศักดิ์ โพธิ์เกตุ. (2561). รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาสู่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนบ้านดอนแยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6(1), 286-300.
- จิตรรัตน์ รัฐวิเศษ. (2550). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการนำนโยบายโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดนครปฐม. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). หลักการวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- มินา โอราวัฒน์. (2554). การบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิไลวรรณ อิมิตชัยกุล. (2559). การประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศรีธาดุ เพียรภูเข. (2557). การประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2(7), 143-148.
- อนงค์ มูลบุญ. (2557). การประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนบ้านบ่อน้ำมัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Green, L.W., Krueter, M.W. (2005). Health Promotion Planning An Education and Ecological Approach. Toronto: Mayfield Publishing Company.
- Stufflebeam, D. L. & Shinkfield, A. J. (2007). Evaluation Theory, Models and Applications. San Francisco: CA: Jossey-Bass.